

**ZAKON O SPROVOĐENJU MJERA PODRŠKE POLJOPRIVREDNE POLITIKE,
POLITIKE RURALNOG RAZVOJA I POLITIKE RIBARSTVA**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način sprovođenja mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva finansiranih iz sredstava Evropske unije i drugih izvora (u daljem tekstu: mjere).

Definicija korisnika mjera

Član 2

Korisnik mjera, u smislu ovog zakona, može da bude nosilac poljoprivrednog gazdinstva, fizičko lice, pravno lice i udruženje pravnih ili fizičkih lica koja obavljaju djelatnost koja je predmet finansiranja, u zavisnosti od konkretne mjere (u daljem tekstu: korisnik).

Nadležnosti Agencije za plaćanja

Član 3

Stručne i sa njima povezane poslove sprovođenja mjera vrši organ uprave nadležan za sprovođenje mjera (u daljem tekstu: Agencija).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. SPROVOĐENJE MJERA

Faze postupka

Član 5

Sprovođenje mjera u zavisnosti od konkretne mjere može da obuhvati sljedeće faze:

- 1) objavljivanje javnog poziva za podnošenje zahtjeva za korišćenje sredstava podrške (u daljem tekstu: javni poziv) odnosno drugog akta na osnovu kojeg se mogu koristiti sredstva podrške, koji sadrže uslove, kriterijume prihvatljivosti, rokove i potrebnu dokumentaciju za podnošenje zahtjeva za korišćenje sredstava podrške, u skladu sa propisom iz člana 23 ovog zakona;
- 2) podnošenje zahtjeva za korišćenje sredstava podrške ili jedinstvenog zahtjeva za IAKS mjere podrške (u daljem tekstu: jedinstveni zahtjev) od strane korisnika, u skladu sa javnim pozivom;

- 3) administrativnu kontrolu zahtjeva za korišćenje sredstava podrške;
- 4) terensku kontrolu zahtjeva za korišćenje sredstava podrške;
- 5) donošenje odluke o zahtjevu za korišćenje sredstava podrške i drugih odluka u vezi sprovođenja mjera;
- 6) zaključivanje ugovora o finansijskoj podršci, ako je to predviđeno konkretnom mjerom;
- 7) isplatu sredstava korisniku, nakon izvršene kontrole ispunjenosti uslova za isplatu sredstava;
- 8) naknadne kontrole realizacije podrške, u zavisnosti od mjere.

Agencija je dužna da vodi evidenciju i čuva dokumentaciju o svim fazama postupka u skladu sa zakonom, kao i da obezbijedi da su podaci iz evidencije i dokumentacija uvijek dostupni i na raspolaganju nadzornim i revizorskim organima Crne Gore i Evropske unije.

Javni poziv

Član 6

Agencija priprema i objavljuje javne pozive za podnošenje zahtjeva za korišćenje sredstava podrške, nakon prethodno obavljenih konsultacija sa organom državne uprave nadležnim za poljoprivredu, ruralni razvoj i ribarstvo (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Zahtjev za korišćenje sredstava podrške

Član 7

Zahtjev za korišćenje sredstava podrške se podnosi na obrascu koji se objavljuje uz javni poziv u skladu sa propisom iz člana 23 ovog zakona.

Podnosilac zahtjeva za korišćenje sredstava podrške odgovoran je za istinitost, tačnost i potpunost podataka sadržanih u zahtjevu za korišćenje sredstava podrške i priloženoj dokumentaciji.

Administrativna kontrola zahtjeva za korišćenje sredstava podrške

Član 8

Administrativna kontrola zahtjeva za korišćenje sredstava podrške obuhvata postupak utvrđivanja činjeničnog stanja uvidom u zahtjev i priloženu dokumentaciju, uvidom u službene evidencije i registre te sprovođenje unakrsne kontrole, korišćenjem sistema za nadzor površina i drugih sistema iz člana 28 ovog zakona, kao i drugih dokaza kojima se činjenično stanje utvrđuje bez sprovođenja terenske kontrole.

Zahtjev za otklanjanje nedostataka

Član 9

Ako je zahtjev za korišćenje sredstava podrške nepotpun ili nejasan, Agencija je dužna da u roku od tri mjeseca od dana isteka roka za podnošenje zahtjeva od podnosioca zahtjeva pisanim aktom zatraži da otkloni nedostatke i odredi rok u kojem zahtjev mora biti dopunjen ili ispravljen, a koji ne može biti kraći od osam dana.

Agencija može, po sopstvenoj ocjeni, prije obraćanja pisanim aktom iz stava 1 ovog člana da obavijesti podnosioca zahtjeva o uočenim nedostacima i roku za otklanjanje nedostataka putem telefona ili drugog odgovarajućeg sredstva komunikacije, uz sačinjavanje službene zabilješke, ako se time olakšava ostvarivanje prava stranke.

Podnositelj zahtjeva je dužan da nedostatke ukloni u roku određenom u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana.

Terenska kontrola zahtjeva za korišćenje sredstava podrške

Član 10

Terenska kontrola zahtjeva za korišćenje sredstava podrške obuhvata utvrđivanje činjeničnog stanja neposrednom kontrolom na terenu koju vrši lice ovlašćeno za terensku kontrolu od strane Agencije (u daljem tekstu: kontrolor), na mjestu obavljanja aktivnosti koja je predmet podrške, kao i na drugim relevantnim mjestima u vezi sa predmetom podrške.

Terenska kontrola iz stava 1 ovog člana vrši se radi utvrđivanja činjenica i okolnosti koje su od značaja za odlučivanje o ispunjenosti uslova za ostvarivanje prava na korišćenje sredstava, kao i za namjenu korišćenja dodijeljenih sredstava.

Tokom vršenja terenske kontrole, kontrolor je dužan da pokaže legitimaciju kojom dokazuje svojstvo ovlašćenog službenog lica.

Terenska kontrola vrši se kod podnosioca zahtjeva, a ako je potrebno i kod dobavljača odnosno drugih pružalaca usluga podnosioca zahtjeva.

O neophodnosti vršenja terenske kontrole, Agencija, odnosno kontrolor će podnosioca zahtjeva obavijestiti pisano, usmeno, telefonom, elektronskom poštom ili na drugi pogodan način propisan zakonom kojim se uređuje upravni postupak, najranije 48 časova prije vršenja terenske kontrole, o čemu se sačinjava službena zabilješka.

Ako bi prethodna najava iz stava 5 ovog člana mogla ugroziti utvrđivanje stvarnog činjeničnog stanja, kontrolor usmeno obavještava podnosioca zahtjeva o vršenju terenske kontrole neposredno prije početka kontrole.

Kontrolor je dužan da podnosiocu zahtjeva omogući da prisustvuje terenskoj kontroli.

Podnosioci zahtjeva i lica iz stava 4 ovog člana dužni su da kontroloru obezbijede potpun i nesmetan pristup svim objektima, prostorijama, opremi, imovini i dokumentaciji, kao i informacije, koji su u vezi sa korišćenjem sredstava podrške.

Podaci i dokumentacija pribavljeni tokom kontrole mogu se koristiti isključivo radi utvrđivanja ispunjenosti uslova za korišćenje sredstava podrške u skladu sa ovim zakonom.

Ako kontrolor tokom vršenja kontrole utvrdi da je došlo do povrede zakona ili drugog propisa ili da postoji osnov sumnje da je izvršeno krivično djelo, dužan je da bez odlaganja o tome obavijesti nadležni organ.

Zapisnik o terenskoj kontroli

Član 11

O izvršenoj terenskoj kontroli, kontrolor sačinjava zapisnik.

Zapisnik o izvršenoj terenskoj kontroli sačinjava se u papirnoj ili elektronskoj formi.

Zapisnik koji je sačinjen u elektronskoj formi i bilo koja izjava data tokom kontrole potvrđuju se potpisom korisnika u papirnoj formi ili korišćenjem digitalnog potpisnog tableta.

Zapisnik iz stava 3 ovog člana koji je potpisan elektronskim putem dostavlja se podnosiocu zahtjeva putem elektronske pošte ako se saglasio sa ovim načinom dostave, na adresu koju je prethodno naznačio.

Odluka o zahtjevu za korišćenje sredstava podrške

Član 12

O zahtjevu za korišćenje sredstava podrške Agencija odlučuje rješenjem.

Rješenje iz stava 1 ovog člana donosi se u roku od 90 dana od dana kada su utvrđene sve relevantne činjenice i sprovedene propisane kontrole u skladu sa ovim zakonom.

Agencija će usvojiti zahtjev koji je usklađen sa javnim pozivom, potpun, osnovan i ispunjava sve propisane uslove.

Ako zahtjev usvoji u jednom dijelu, Agencija će istim rješenjem djelimično usvojiti zahtjev i istovremeno ga odbiti u preostalom dijelu.

Stručna podrška

Član 13

Ako je za odlučivanje o pojedinim mjerama neophodno posebno stručno znanje, Agencija može angažovati stručna lica radi davanja obrazloženog stručnog mišljenja.

Saradnja sa drugim organima

Član 14

U vršenju svojih nadležnosti, Agencija sarađuje sa ministarstvima, inspekcijama i drugim državnim organima i javnim institucijama koji utvrđuju i prikupljaju činjenice i dokumentaciju relevantnu za odlučivanje o pravu na podršku i zaštitu finansijskih interesa Crne Gore i Evropske unije.

Organi iz stava 1 ovog člana dužni su da Agenciji dostave činjenice i dokumenta koja su utvrđena ili korišćena u postupcima u okviru njihove nadležnosti, ako te činjenice ili dokumenti mogu uticati na donošenje odluka Agencije.

Agencija može da sarađuje i sa agencijama za plaćanje iz drugih zemalja članica Evropske unije, u skladu sa zakonom.

Dodjela sredstava zaključivanjem ugovora o finansijskoj podršci

Član 15

Nakon donošenja rješenja iz člana 12 ovog zakona, Agencija zaključuje ugovor o finansijskoj podršci sa korisnikom koji je ostvario pravo na dodjelu sredstava, za mjere za koje je to predviđeno.

Ugovor iz stava 1 ovog člana zaključuje se u roku koji se određuje rješenjem Agencije o ostvarivanju prava na dodjelu sredstava podrške od strane korisnika.

Ako korisnik ne potpiše ugovor iz stava 1 ovog člana u roku određenom rješenjem iz stava 2 ovog člana, smatraće se da je odustao od ostvarivanja prava na dodjelu sredstava.

Ako se utvrdi nepravilnost, prevara ili pokušaj prevare u vezi sa dodjelom sredstava ili ako korisnik prekrši odredbe zaključenog ugovora iz stava 1 ovog člana ili ovog zakona, Agencija može da jednostrano raskine ugovor.

Sadržaj ugovora o finansijskoj podršci

Član 16

Ugovor o finansijskoj podršci sadrži odredbe koje se odnose na:

- 1) iznos finansijske podrške;
- 2) trajanje ugovora;
- 3) način i rokove za podnošenje zahtjeva za isplatu;
- 4) prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana;
- 5) način i postupak izmjene i dopune ugovora;
- 6) druge elemente koji se odnose na ispunjavanje kriterijuma i uslova iz programa finansijske podrške ili potvrđenih međunarodnih ugovora;
- 7) sankcije za neispunjavanje ugovornih i drugih propisanih obaveza;
- 8) način, postupak i uslove za raskid ugovora.

Isplata sredstava podrške

Član 17

Isplata sredstava podrške vrši se na osnovu zahtjeva za isplatu sredstava podrške koji se podnosi na propisanom obrascu.

Kontrola ispunjenosti uslova za isplatu sredstava podrške obuhvata administrativnu i terensku kontrolu zahtjeva za isplatu, koje se vrše na način iz čl. 8 i 10 ovog zakona.

O zahtjevu za isplatu sredstava podrške Agencija odlučuje rješenjem.

Agencija će usvojiti zahtjev za isplatu sredstava podrške koji je u skladu sa javnim pozivom, potpun, osnovan i ispunjava sve propisane uslove.

Ako Agencija utvrdi da zahtjev za isplatu sredstava podrške nije u skladu sa stavom 4 ovog člana, u cjelini ili jednom dijelu, kao i u slučajevima vještački stvorenih uslova od strane korisnika, namjernog prikazivanja neprihvatljivih troškova, upotrebe falsifikovane dokumentacije ili onemogućavanja kontrole rješenjem će odbiti zahtjev za isplatu sredstava podrške ili umanjiti odobreni iznos podrške, u zavisnosti od konkretnog slučaja.

Naknadna kontrola korišćenja sredstava podrške

Član 18

Naknadna kontrola realizacije podrške vrši se po službenoj dužnosti, nakon izvršene isplate sredstava podrške, na način iz čl. 8 i 10 ovog zakona.

Ako se naknadnom kontrolom iz stava 1 ovog člana utvrdi nepravilnosti u skladu sa propisom iz člana 23 ovog zakona, Agencija donosi rješenje o povraćaju sredstava podrške.

Povraćaj sredstava podrške iz stava 2 ovog člana podrazumjeva povraćaj isplaćenih sredstava u cjelini ili djelimično, do maksimalnog iznosa koji je isplaćen korisniku u istoj upravnoj stvari.

Na iznos neplaćene ili manje plaćene obaveze po osnovu povraćaja sredstava podrške iz stava 3 ovog člana, obračunava se i plaća zatezna kamata po zakonskoj stopi.

Isključenje korisnika

Član 19

Agencija tokom sprovođenja mjera može rješenjem isključiti korisnika iz prava na prijavu za jednu ili više mjera u trajanju do pet kalendarskih godina, računajući od godine u kojoj je rješenje donijeto, u skladu sa zakonom kojim se uređuje razvoj poljoprivrede, odnosno propisom iz člana 23 ovog zakona.

Žalba

Član 20

Protiv rješenja Agencije iz čl. 12, 17, 18 i 19 može se izjaviti žalba Ministarstvu. Žalba na rješenja Agencije ne odlaže izvršenje rješenja.

Viša sila i vanredne okolnosti

Član 21

Prilikom odlučivanja o zahtjevu za korišćenje ili isplatu sredstava podrške, kao i u daljem toku kontrole sprovođenja mjera, Agencija može uzeti u obzir, odnosno priznati slučajeve više sile ili vanrednih okolnosti, koji privremeno ili trajno onemogućavaju ili otežavaju sprovođenje poljoprivrednih aktivnosti.

Slučajevi više sile i vanrednih okolnosti iz stava 1 ovog člana, mogu da budu:

- 1) ozbiljna prirodna katastrofa, nepovoljni vremenski uslovi uporedivi sa prirodnim katastrofama, ekstremne meteorološke pojave ili druge vanredne okolnosti koje ozbiljno pogađaju gazdinstvo;
- 2) uništenje objekata, poljoprivredne mehanizacije i infrastrukture na gazdinstvu usljed nezgode;
- 3) izbijanje epizootičke ili bolesti bilja, ili prisutnost biljne štetočine koja djelimično ili u cjelosti pogađa stoku ili usjeve korisnika;
- 4) eksproprijacija cijelog ili značajnog dijela gazdinstva, ako se takva eksproprijacija nije mogla predvidjeti na dan podnošenja zahtjeva;
- 5) smrt korisnika;
- 6) dugotrajna radna nesposobnost korisnika;
- 7) gubitak ili smrt stoke usljed napada divljih životinja, uprkos sprovođenju svih propisanih mjera;
- 8) smrt stoke usljed nesreće (požar, udar groma, strujni udar, padovi i slično);
- 9) oštećenje poljoprivrednog zemljišta od divljih životinja;
- 10) izbijanje bolesti ili štetočina u pčelinjaku, koje zahtijevaju uništenje zaraženih pčela ili zamjenu pčelinjih kolonija;
- 11) promjena veličine zemljišta na gazdinstvu, načina korišćenja ili metode upravljanja gazdinstvom, nezavisno od volje korisnika;
- 12) drugi slični slučajevi koji su izvan kontrole korisnika, izuzetni, nepredvidljivi i onemogućavaju ili znatno otežavaju sprovođenje mjera, a koje Agencija, u zavisnosti od okolnosti konkretnog slučaja, ocijeni kao opravdane.

Slučajevi više sile ili vanrednih okolnosti moraju se prijaviti Agenciji u pisanom obliku, uz prilažanje odgovarajućih dokaza, u roku od 15 dana od dana kada se stvore uslovi za prijavljivanje, zavisno od konkretnog slučaja iz stava 2 ovog člana.

Poništavanje rješenja

Član 22

Ako Agencija nakon donošenja rješenja, po službenoj dužnosti ili na zahtjev korisnika ili na osnovu konačnog izvještaja ili drugog konačnog akta nadležnog nadzornog ili revizorskog organa utvrdi da su činjenice pogrešno ili nepotpuno utvrđene ili je pogrešno primijenjena odredba materijalnog prava, to rješenje će poništiti i donijeti novo, u roku od pet godina od dana dostavljanja rješenja korisniku.

Kao datum donošenja rješenja smatraće se datum donošenja prvobitnog rješenja.

Ako novo rješenje iz stava 1 ovog člana ima za posljedicu umanj enje ili oduzimanje prava na korišćenje sredstava korisniku, Agencija će tim rješenjem naložiti povraćaj isplaćenih sredstava i odrediti rok za povraćaj ili može sprovesti prebijanje potraživanja.

Ako korisnik ne izvrši povraćaj sredstava u ostavljenom roku obračunava se i plaća zatezna kamata po zakonskoj stopi.

U slučaju iz st. 3 i 4 ovog člana uračunavanje izmirenja obaveza korisnika vrši se sljedećim redoslijedom: prvo glavnica, a potom kamata.

Ako se povraćaj sredstava vrši usljed administrativne greške Agencije, zatezna kamata se ne obračunava.

Podzakonski akt za sprovođenje mjera

Član 23

Bliže uslove za korišćenje i isplatu sredstava podrške, način sprovođenja mjera i pojedinih faza sprovođenja mjera, kontrolni sistem, način podnošenja zahtjeva za korišćenje sredstava podrške i obrasce zahtjeva, kriterijume za bodovanje, rokove u postupku sprovođenja mjera, upravne kazne, način postupanja u slučajevima više sile ili vanrednih okolnosti propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

III. INTEGRISANI ADMINISTRATIVNI I KONTROLNI SISTEM

Sadržaj integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema

Član 24

Integrisani administrativni i kontrolni sistem (IAKS) je sveobuhvatan sistem za upravljanje, praćenje i kontrolu sprovođenja mjera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, koji se sastoji od kontrolnih procedura, baza podataka i obrazaca i koji se primjenjuje na intervencije i mjere zasnovane na površini i broju životinja i na sprovođenje drugih mjera potrebnih u skladu sa ovim zakonom.

Registri kojima upravlja Agencija

Član 25

Za potrebe sprovođenja mjera, Agencija uspostavlja i upravlja sljedećim registrima:

- sistem identifikacije poljoprivrednih parcela (u daljem tekstu: LPIS/SIZEP sistem);
- sistem za geoprostorne zahtjeve i zahtjeve povezane sa životinjama;
- sistem za identifikaciju korisnika intervencija i mjera, koji će se voditi u okviru Registra poljoprivrednih gazdinstava, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja;
- sistem za nadzor površina;

- sistem kontrola i kazni.

Pored registara iz stava 1 ovog člana, Agencija uspostavlja i upravlja drugim registrima, evidencijama i bazama podataka u skladu sa zakonom.

Radi korišćenja registara iz st. 1 i 2 ovog člana i sprovođenja mjera, Agencija uspostavlja digitalne, grafičke i numeričke baze podataka (kontrolni slojevi) koje sadrže konkretne podatke za provjeru usklađenosti sa pojedinačnim ili grupama zahtjeva za sprovođenje, ili pojedinačnim ili grupnim uslovima i kriterijumima prihvatljivosti, kao i za primjenu relevantnih sankcija u skladu sa ovim zakonom.

LPIS/SIZEP sistem

Član 26

LPIS/SIZEP sistem je geografski informacioni sistem (GIS) koji sadrži podatke o referentnim parcelama, poljoprivrednim gazdinstvima i prostorne podatke i koji se redovno ažurira na osnovu vazdušne ili prostorne ortofotografije, u skladu sa jedinstvenim standardom kojim se garantuje tačnost koja je najmanja jednaka tačnosti kartografskog mjerila 1:5000.

LPIS/SIZEP sistem se vodi u digitalnoj grafičkoj formi.

U LPIS/SIZEP sistem se upisuju poljoprivredna gazdinstva, koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava koji se vodi u skladu sa zakonom koji se uređuje oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja, kao i sve poljoprivredne površine koje to poljoprivredno gazdinstvo koristi, odnosno referentne parcele.

Referentna parcela (u daljem tekstu: SIZEP parcela) iz stava 3 ovog člana jeste „Farmer blok”, koji predstavlja neprekidnu površinu poljoprivrednog zemljišta koju obrađuje jedno poljoprivredno gazdinstvo, klasifikovanu prema vrsti upotrebe zemljišta. SIZEP parcela predstavlja referentnu parcelu za sve mjere zasnovane na površini.

Granice SIZEP parcele unose se foto-interpretacijom poljoprivrednog zemljišta korišćenjem DOF (digitalni ortofoto) mapa, na osnovu izjave nosioca poljoprivrednog gazdinstva o korišćenju zemljišta.

Foto-interpretacija podrazumijeva postupak identifikacije poljoprivrednih površinena DOF mapama i vektorizacija SIZEP parcela prema vidljivim granicama korišćenja.

Za unos SIZEP parcele iz stava 4 ovog člana koja se odnosi na korišćenje državnog poljoprivrednog zemljišta, potrebno je dostaviti dokaz o pravu korišćenja u skladu sa važećim propisima.

Prostorne podloge, kao što su digitalni model reljefa, katastarske parcele i administrativne jedinice, koje se koriste u LPIS/SIZEP sistemu, preuzimaju se od organa uprave nadležnog za vođenje katastra nepokretnosti.

DOF mape, kao osnovne prostorne podloge prostorni slojevi, dobijaju se putem avionskog ili satelitskog snimanja i izrađuju se u trogodišnjim ciklusima za čitavu teritoriju Crne Gore, tokom vegetativnog perioda godine.

Agencija ažurira LPIS/SIZEP sistem po završetku izrade nove DOF mape.

Ako tokom prijave korišćenja poljoprivrednog zemljišta ili prijave promjene korišćenja već registrovanog poljoprivrednog zemljišta dođe do preklapanja površina među poljoprivrednih gazdinstvima, Agencija obavještava te nosioce poljoprivrednih gazdinstava i poziva ih na usklađivanje.

Ako do usklađivanja ne dođe, unos u LPIS/SIZEP sistem vrši se na osnovu dokaza o vlasništvu ili pravu korišćenja.

Podaci o SIZEP parcelama su javno dostupni i mogu se pregledati putem web aplikacije „LPIS/SIZEP pregledač“.

Bliži sadržaj, način uspostavljanja, održavanja i ažuriranja LPIS/SIZEP sistema propisuje Ministarstvo.

Sistem za geoprostorne zahtjeve i zahtjeve povezane sa životinjama

Član 27

Sistem za geoprostorne zahtjeve i zahtjeve povezane sa životinjama predstavlja geoprostornu evidenciju jedinstvenog zahtjeva, koja se vodi u elektronskoj formi.

Evidencija zahtjeva sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva: identitet podnosioca zahtjeva, opšte podatke o poljoprivrednom gazdinstvu, podatke o parcelama registrovanim u LPIS/SIZEP sistem, parcelama prijavljenim prethodne godine i podatke o životinjama;
- 2) podatke o traženoj podršci i detalje o intervencijama ili mjerama zahtijevanim u okviru jedinstvenog zahtjeva za biljnu i stočarsku proizvodnju, ovlašćenja i obrazac jedinstvenog zahtjeva, kao i druge dokumente neophodne radi ostvarivanja uslova prihvatljivosti i drugih relevantnih zahtjeva za konkretnu intervenciju u skladu sa zakonom;
- 3) geoprostornu evidenciju za podršku sa mogućnošću kreiranja i izmjene parcela sa usjevima/zasadima i izborom mjere podrške;
- 4) slučajeve više sile;
- 5) izmjene jedinstvenog zahtjeva;
- 6) povlačenje jedinstvenog zahtjeva u cjelosti ili djelimično;
- 7) informacije relevantne za uslovljenost.

Bliži sadržaj sistema evidencije zahtjeva, način i sisteme kontrole zahtjeva podnijetih putem ovog sistema, kao i obrazac jedinstvenog zahtjeva propisuje Vlada.

Sistem nadzora površina

Član 28

Agencija uspostavlja i vodi sistem nadzora površina koji, u svrhu utvrđivanja činjeničnog stanja, omogućava redovno i sistematsko posmatranje, praćenje i procjenu aktivnosti i praksi na poljoprivrednom zemljištu u Crnoj Gori, korišćenjem podataka sa Sentinel satelita u okviru Copernicus programa, drugih ekvivalentnih satelitskih podataka, podataka dobijenih daljinskim osmatranjem, fotografija sa geografskom oznakom i drugih odgovarajućih dokaza.

Sistem kontrola i kazni

Član 29

Agencija uspostavlja sistem kontrola i kazni radi upravljanja rizicima i zaštite finansijskih interesa Crne Gore i Evropske unije.

Sistem kontrola treba da obezbijedi zakonitost i pravilnost isplata, kao i sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti i prevare.

Radi provjere usklađenosti sa pravilima za dodjelu ili isplatu sredstava u okviru mjera, pravilima uslovljenosti, socijalne uslovljenosti i drugim pravilima, a za potrebe

sprovođenja sistema kontrola i kazni, Agencija će smatrati da namjerno nepoštovanje pravila postoji kada okolnosti jasno ukazuju da je podnosilac zahtjeva bio svjestan da će njegovo postupanje ili propuštanje dovesti do neusklađenosti, ali je i pored toga želio takav ishod ili je prihvatio da do njega može doći.

Administrativne kontrole biće sprovedene uz dodatne terenske kontrole, koje mogu biti vršene na daljinu, uz upotrebu tehnologije.

Alat za brzu elektronsku komunikaciju

Član 30

Agencija uspostavlja softversko rješenje za brzu elektronsku komunikaciju koje omogućava elektronsku razmjenu informacija i dokumenata između Agencije i korisnika.

Korišćenje rješenja iz stava 1 ovog člana obavezno je za komunikaciju između Agencije i korisnika, ako je to propisano propisom Vlade, kao i ako Agencija utvrđuje činjenično stanje na osnovu podataka dobijenih korišćenjem sistema nadzora površina iz člana 28 ovog zakona.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, rješenje se koristi za sljedeće oblike komunikacije:

- 1) obavješćavanje korisnika o utvrđenom činjeničnom stanju koje je Agencija utvrdila korišćenjem sistema nadzora površina iz člana 28 ovog zakona; i
- 2) omogućavanje korisniku da dostavi izjavu o tako utvrđenom činjeničnom stanju i da dostavi dokaze.

Rješenje iz stava 1 ovog člana se može koristiti i za druge oblike komunikacije između Agencije i korisnika, ako je to predviđeno propisom Vlade, pri čemu se odredbe ovog člana shodno primjenjuju.

IV. AKREDITACIJA

Interni sistem kontrole Agencije

Član 31

U vezi sa sprovođenjem mjera koje se finansiraju iz sredstava Evropske unije, iz Evropskog fonda za garancije u poljoprivredi i Evropskog fonda za ruralni razvoj, Agencija će uspostaviti i upravljati internim sistemom kontrole, u okviru principa podijeljenog upravljanja međusobne podjele zadataka odobravanja, isplata i računovodstva, koji obezbjeđuje sljedeće dodatne garancije u pogledu plaćanja koja se izvršavaju i u pogledu dostave i čuvanja informacija:

- 1) za vrste mjere: da su rashodi potkrijepljeni odgovarajućim prijavljenim ostvarenjem i da su ostvareni usklađeni sa primjenjivim sistemima upravljanja, zakoniti i pravilni;
- 2) da su izvršena plaćanja tačno i sveobuhvatno evidentirana u okviru zasebnog računovodstva;
- 3) da se sprovode kontrole u skladu sa zakonom;
- 4) da se potrebna dokumenta podnose u rokovima i u obliku u skladu sa zakonom;
- 5) da su dokumenta dostupna i čuvaju se na način koji osigurava njihovu cjelovitost, valjanost i čitljivost tokom vremena, što se odnosi i na elektronska dokumenta u skladu sa zakonom.

Akreditacija Agencije

Član 32

Agencija u poslovima koji se odnose na sprovođenje mjera koje se finansiraju iz Evropskog fonda za garancije u poljoprivredi i Evropskog fonda za ruralni razvoj se akredituje od strane posebne organizacione jedinice u okviru organa državne uprave nadležnog za poslove finansija, uspostavljene da upravlja strukturama, vrši akreditaciju nacionalnog institucionalnog okvira za sprovođenje finansijske podrške Evropske unije i obavlja druge zadatke nadležnog tijela (u daljem tekstu: Nadležno tijelo).

Za potrebe akreditacije, Agencija mora imati uspostavljenu adekvatnu organizaciju i adekvatan sistem unutrašnje kontrole u pogledu:

- 1) unutrašnjeg okruženja;
- 2) kontrolnih aktivnosti;
- 3) informacija i komunikacije;
- 4) praćenja.

Nadležno tijelo obavlja funkciju koja se odnosi na korišćenje sredstava iz Evropskog fonda za ruralni razvoj i Evropskog fonda za garancije u poljoprivredi, kao i na pravila upravljanja i kontrole u okviru Zajedničke poljoprivredne politike Evropske unije.

Nadležno tijelo je odgovorno za uspostavljanje, akreditaciju i stalni nadzor nad sistemom rada Agencije, te obezbjeđuje da sistem upravljanja i kontrole ispunjava sve kriterijume propisane za akreditaciju

Nadležno tijelo:

- vrši ocjenu ispunjenosti akreditacionih uslova i izdaje akreditaciju Agenciji;
- prati funkcionisanje unutrašnjeg kontrolnog okvira Agencije, uključujući procjenu funkcionalne nezavisnosti, stabilnosti organizacione strukture i raspoloživih kadrovskih kapaciteta;
- upravlja sistemom za identifikaciju, prijavljivanje i postupanje u slučajevima nepravilnosti, kao i tretmanom rizika u vezi sa korišćenjem sredstava iz fondova Evropske unije;
- sprovodi kontinuirani nadzor i evaluaciju usklađenosti Agencije sa kriterijumima za akreditaciju i, kada je potrebno, pokreće korektivne mjere, uključujući privremenu obustavu ili povlačenje akreditacije;
- uspostavlja i održava funkcionalan sistem izvještavanja i komunikacije sa Evropskom komisijom o pitanjima akreditacije, nadzora, identifikovanih nepravilnosti i rizika;
- koordinira saradnju sa nezavisnim revizorskim tijelima koja sprovode reviziju sistema upravljanja i kontrole korišćenja sredstava EU u skladu sa zahtjevima Evropske unije.

Nadležno tijelo donosi akt o akreditaciji Agencije za sprovođenje mjera, ako utvrdi da Agencija ispunjava uslove i kriterijume iz stava 2 ovog člana.

Ako se nakon izdavanja akta o akreditaciji utvrdi da Agencija više ne ispunjava propisane uslove ili kriterijume, Nadležno tijelo donosi akt o oduzimanju akreditacije, s tim da može izdati privremenu akreditaciju i naložiti mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka, uz ostavljanje roka za to otklanjanje.

Nadležno tijelo djeluje nezavisno u vršenju funkcija iz ovog člana i obavezuje se da obezbijedi objektivnost, nepristrasnost i profesionalni integritet u postupcima akreditacije i nadzora.

U vršenju svojih nadležnosti, Nadležno tijelo sarađuje sa Agencijom, Ministarstvom, kao i sa drugim nadležnim institucijama i tijelima za sertifikaciju i reviziju.

Bliže uslove iz stav 2 ovog člana i način akreditacije, organizaciju i način rada Nadležnog tijela, kao i postupak izdavanja, oduzimanja i preispitivanja akreditacije propisuje Vlada.

V. JAVNOST RADA AGENCIJE

Registar korisnika

Član 33

Agencija vodi registar korisnika koji sadrži sljedeće podatke:

- 1) jedinstveni identifikacioni broj korisnika;
- 2) vrste korisnika;
- 3) broj i status aktivnosti transakcionog računa;
- 4) status aktivnosti korisnika.

Bližu sadržinu i način vođenja registra korisnika propisuje Ministarstvo.

Javni pristup podacima

Član 34

Podaci iz registara i evidencija koje vodi Agencija su javni, osim onih podataka koji su, u skladu sa zakonom, označeni kao tajni ili zaštićeni kao lični ili povjerljivi podaci ili poslovna tajna.

Transparentnost

Član 35

Agencija do kraja svake godine za prethodnu godinu objavljuje spisak korisnika koji su ostvarili pravo na podršku iz Evropskog fonda za garancije u poljoprivredi, Evropskog fonda za ruralni razvoj, Evropskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, IPARD programa, kao i iz mjera koje se finansiraju iz nacionalnih izvora.

Obrasci zahtjeva iz čl. 7 i 17 ovog zakona moraju da sadrže tekst izjave kojom korisnici daju saglasnost da njihovi podaci budu objavljeni u skladu sa stavom 1 ovog člana i da mogu biti predmet obrade od strane revizorskih i istražnih nacionalnih organa ili tijela Evropske unije.

Zaštita podataka o ličnosti

Član 36

Agencija je dužna da obradu ličnih podataka iz člana 35 stav 2 ovog zakona i podatke o ličnosti koji se nalaze u registrima i evidencijama koje vodi vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz primjenu adekvatnih mjera zaštite.

VI. NADZOR

Vršenje nadzora

Član 37

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 38

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primijenjivaće se:

- Uredba o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program) ("Službeni list CG", br. 16/16, 4/18, 11/18, 46/19, 8/20, 19/20, 43/21, 60/21, 91/21, 118/21, 24/22, 123/22, 79/23 i 121/23);
- Uredba o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III Program) („Službeni list CG“, br. 20/24 i 76/24);
- Pravilnik o bližoj sadržini i načinu uspostavljanja evidencije parcela poljoprivrednog zemljišta ("Službeni list CG", br. 37/18, 32/23 i 52/24).

Započeti postupci

Član 39

Postupci započeti u skladu sa Uredbom o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD II program) ("Službeni list CG", br. 16/16, 4/18, 11/18, 46/19, 8/20, 19/20, 43/21, 60/21, 91/21, 118/21, 24/22, 123/22, 79/23 i 121/23) i Uredbom o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III Program) („Službeni list CG“ br. 20/24 i 76/24), do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se u skladu sa tim uredbama.

Rok za ispunjenje uslova za akreditaciju

Član 40

Uslove iz člana 32 stav 2 ovog zakona Agencija će ispuniti do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Odložena primjena

Član 41

Odredbe čl. 28 i 30, člana 32 st. 1, 3, 4 i 5 i člana 35 ovog zakona primjenjuju se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Stupanje na snagu

Član 42

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Obrazac 5

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

(naziv ministarstva koje je sprovelo javnu raspravu)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

Nacrt Zakona o sprovođenju mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike
ribarstva

(naziv nacrtu zakona, odnosno strategije koji je bio predmet javne rasprave)

Vrijeme trajanja javne rasprave: 20 dana od objavljivanja Javnog poziva (28. 04. 2025 – 17. 05. 2025)

Način sprovođenja javne rasprave (dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku, sa navedenim načinom i rokom dostavljanja):

Javna rasprava o nacrtu Zakona o sprovođenju mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva sprovodila se je u obliku dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, u pisanoj formi na adresu Rimski trg 046, Podgorica, ili u elektronskoj formi na e-mail adresu: marko.adzic@mpsv.gov.me ili vuk.lazarevic@mpsv.gov.me i to na Obrascu 4: „Primjedbe, predlozi i sugestije“, koji je sastavni dio Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18).

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

Marko Radonjić, direktor Direktorata za plaćanja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Marko Adžić, načelnik Direkcije za administrativne poslove, Direktorata za plaćanja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi:

Predstavnici Direktorata za plaćanja (koji, među ostalim, izvodi zadatke IPARD Agencije za plaćanja) i šire Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,

Ekspert za implementaciju Zajedničke poljoprivredne politike EU angažovan putem Midas projekta,

Ekspert za nacionalnu legislativu.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Na nacrt Zakona o sprovođenju mjera podrške poljoprivredne politike, politike ruralnog razvoja i politike ribarstva, koji je bio pripremljen u skladu sa Implementacionim planom za osnivanje agencije za plaćanja i integrisanog administrativnog kontrolnog sistema (IAKS), u okviru javne rasprave nije pristigla nijedna primjedba od strane pravnih i fizičkih lica, organa državne uprave i lokalne samouprave i NVO sektora. Budući da se radi o nacrtu sistemskog zakona koji definiše institucionalnu sktrukturu, kontrolne sisteme i proceduralne odredbe za izvođenje mjera Zajedničke poljoprivredne politike EU to ne može biti iznenađenje. Naime nova agencija sa adekvatnim kontrolnim procedurama prema zahtjevama podjelnog upravljanja (*shared management*) sa jedne strane uslov je za korišćenje sredstava iz oba poljoprivredna fondova EU, ali sa druge strane nova institucionalna šema sama za sebe nema uticaja na izvršavanje prava korisnika mjera poljoprivredne politike.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 19. maj 2025. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno strategije: Direktorat za plaćanja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Potpis ministra